

**REPAIR
& SHARE**

FIXERS VAN DE TOEKOMST

Tips om jongeren te
betrekken bij Repair Cafés

Inhoud

WAT JONGEREN MOTIVEERT

4

- 4 Betekenis en impact
- 4 Verbinding
- 4 Leren door te doen
- 6 Ervaring opdoen voor cv of opleiding

DREMPELS OVERWINNEN

8

- 8 "Dat is toch iets voor oudere mensen?"
- 8 "Ik weet niet genoeg om te helpen"
- 8 "Ik heb het te druk met school en hobby's"

JONGEREN AANSPREKEN

10

- 10 Sociale media: kort, visueel en authentiek
- 11 Flyers en affiches: op strategische plaatsen
- 11 Via jeugdwerk en jongerenwerkingen
- 12 Onderwijs als partner: stages & projecten

JONGE VRIJWILLIGERS BEHOUDEN

14

- 14 Laat jongeren meedenken en meebeslissen
- 14 Bied groeikansen en feedback
- 15 Maak het flexibel en haalbaar
- 15 Toon waardering, ook informeel

ACTIVITEITEN SPECIAAL VOOR JONGEREN

16

- 16 Jongeren Repair Café
- 16 Fix & Create: herstel en customiseer
- 16 Fix & Chill
- 16 Repair-workshop op school of in de jeugdwerking

DO'S AND DON'TS

19

WAT JONGEREN MOTIVEERT

Wie jongeren aanspreekt met de juiste toon en wie ruimte biedt voor hun leefwereld, ontdekt snel dat er wel degelijk veel motivatie is.

Betekenis en impact

Jongeren geven om thema's zoals duurzaamheid, klimaat, sociale rechtvaardigheid. Ze zijn idealistisch, maar zoeken naar acties die tastbaar zijn. Een Repair Café past hier perfect in: het is lokaal, concreet en impactvol. Alleen: dat moet je ook zo tonen.

Laat duidelijk zien wat de impact is van wat je doet: hoeveel spullen worden gered, hoeveel CO₂ is bespaard, hoeveel mensen zijn geholpen? Doe dit op een visuele manier, bijvoorbeeld met een infographic.

Verbinding

Repair Cafés kunnen een warme plek zijn waar mensen samenkomen met een gedeeld doel. Het **gevoel ergens bij te horen**, gelijkgestemden te ontmoeten en samen iets te realiseren, is een sterke motivator voor jongeren.

Leren door te doen

Jongeren zijn leergierig, vooral als ze dingen kunnen doen in plaats van alleen luisteren. Praktische ervaring, het opdoen van technische of sociale vaardigheden en de **ruimte om te experimenteren** zijn aantrekkelijk. Zorg dat jongeren dingen zelf mogen uitproberen en dat er ruimte is voor hun leerproces.

TIPS

*Gebruik de **Fixometer** van Restarters om te tonen hoeveel afval en CO₂ je bespaart met je Repair Café. Meer info en een handleiding vind je op: www.repairshare.be/toolkits/organisatoren/repair-cafes*

*Behandel jongeren niet als aparte groep, maar als **gelijkwaardige vrijwilligers** met een frisse blik. In het Repair Teens project merkten we dat jongeren vooral **fijn vonden om 'gewoon' met de herstellende te kunnen meedoen en te genieten van de dankbare reacties van de Repair Café bezoekers.** Meer info: www.repairshare.be/repair-teens*

© Yves Coussement

Ervaring opdoen voor cv of opleiding

Voor veel jongeren telt mee dat vrijwilligerswerk ook iets oplevert: ervaring die aansluit bij hun studie, een aanvulling voor hun cv, of studiepunten in het kader van een opleiding of stage.

Maak een **vrijwilligerscertificaat** of vertel jongeren dat je een aanbevelingsbrief kunt schrijven.

*Contacteer lokale scholen en bespreek hoe vrijwilligerswerk op het Repair Café gelinkt kan worden aan de opleiding. Vermeld expliciet welke **competenties** jongeren kunnen ontwikkelen, zoals onderzoeken, gegevens analyseren, problemen definiëren, oplossingen bedenken en uittesten, technisch ontwerp, design thinking, impact meten, sociale vaardigheden ...*

JONGEREN IN JOUW REPAIR CAFÉ JONGEREN IN JOUW REPAIR CAFÉ JONGEREN IN JOUW REPAIR CAFÉ JONGEREN IN JOUW REPAIR CAFÉ JONGEREN IN JOUW REPAIR CAFÉ

STEM en STEAM

In het lager en middelbaar onderwijs wordt vandaag veel gewerkt met STEM of STEAM.

STEM staat voor **S**cience, **T**echnology, **E**ngineering, en **M**athematics. STEM-onderwijs is gericht op:

- Probleemgebaseerd leren: Leerlingen lossen complexe, realistische problemen op.
- Onderzoekend en ontwerpend leren: leerlingen onderzoeken zelf en ontwerpen oplossingen. Dit wordt ook design thinking genoemd. Belangrijke aspecten van design thinking zijn: gegevens analyseren, problemen definiëren, oplossingen bedenken en uittesten. Ook impact meten en proberen te verbeteren zijn aspecten van onderzoekend leren.
- Geïntegreerd leren: leerlingen combineren kennis uit verschillende vakken.
- Coöperatief leren: samenwerken met medeleerlingen.

STEAM voegt nog 'Arts' (kunsten) toe en geeft extra aandacht aan creativiteit en innovatie.

Deze onderwijsmethode sluit heel goed aan bij een Repair Café.

DREMPELS OVERWINNEN

Hoewel jongeren absoluut geïnteresseerd zijn in duurzaamheid en techniek, stappen ze niet vanzelf een Repair Café binnen. Hoe zorg je ervoor dat ze zich wel aangesproken voelen? Hieronder geven we enkele tips.

Zorg voor korte en flexibele engagementen: laat hen eenmalig of af en toe meehelpen, of in het kader van een project. Geef ze de kans om kort op voorhand te beslissen of ze al dan niet komen meedoen.

Zorg voor een jong imago: Gebruik foto's van jongeren in je promomateriaal en sociale media. Laat zien dat zij welkom én nodig zijn. Toon dat je spullen repareert die er voor hen toe doen: oortjes, fietsen, broeken, gamecontrollers, smartphones ...

Vraag aan een jongere of jeugdwerker om je aanpak en communicatie te scannen: wat maakt het volgens hen aantrekkelijk voor jongeren om te komen en te blijven?

Contacteer de zorgcoördinator, technieklerkracht of STE(A)M-coördinator van lokale scholen en bespreek hoe vrijwilligerswerk op het Repair Café ingezet kan worden als onderdeel van stage, eindwerk, STE(A)M- of PAV-project, duaal leren, OKAN-integratie,...

Creëer laagdrempelige rollen: Niet iedereen moet meteen solderen of demonteren. Laat jongeren starten als onthaalmedewerker, barhulp, social media reporter, assistent-hersteller (leren door te kijken), betrek hen bij data-analyse of impactmeting van het Repair Café ...

“Dat is toch iets voor oudere mensen?”

Veel jongeren associëren Repair Cafés met oudere vrijwilligers en huishoudtoestellen die voor hen weinig relevant zijn.

“Ik weet niet genoeg om te helpen”

Jongeren durven soms niet te participeren omdat ze denken dat ze technische kennis of ervaring missen.

“Ik heb het te druk met school en hobby's”

Jongeren willen vaak wel helpen, maar hebben een drukke agenda.

JONGEREN AANSPREKEN

Jongeren lezen zelden folders of e-mails. Ze laten zich inspireren via sociale media, schoolprojecten, jeugdwerkingen en hun eigen netwerk. Met een gerichte aanpak via deze kanalen kun je jouw Repair Café aantrekkelijk maken voor jonge vrijwilligers.

Sociale media: kort, visueel en authentiek

Instagram, TikTok of YouTube zijn onmisbaar om jongeren te bereiken. Hier geldt: kort en krachtig, visueel aantrekkelijk en vooral echt. Op Facebook zijn jongeren niet actief.

TIPS

Vermijd droge oproepen en formele taal zoals "Vrijwilligers gezocht". **Gebruik taal en inhoud die jongeren aanspreekt.** Bijvoorbeeld:

- "Leer zelf kapotte spullen fixen"
- "Wil jij leren fixen? Join onze Fixers Crew"
- "Organiseer mee ons Repair Café met muziek en pizza"

AI-tools zoals Chat GPT of Gemini kunnen je helpen om de stijl van je bericht aan te passen naar jongeren toe.

Vraag hulp voor **concrete opdrachten** (Bijv: "Verwelkom bezoekers", "Repareer fietsen", "Beheer onze Instagram", "Help fietsen herstellen") en toon **duidelijk: dit is iets waar jij mee het verschil maakt, samen met anderen.**

Laat jongeren zelf content maken: filmpjes van herstellingen, voor-en-na foto's, een behind-the-scenes-reeks op Insta Stories, een reels-serie "Fix Sundays" of een TikTok van een grappige reparatiefail (én hoe je het oploste) ...

Flyers en affiches: op strategische plaatsen

Offline wervingsmateriaal werkt nog steeds, op voorwaarde dat je:

- voor een **frisse vormgeving** kiest
- heldere en **concrete boodschappen** gebruikt
- het ophangt op **plekken waar jongeren komen** zoals: secundaire scholen, Centra voor Deeltijds Onderwijs, hogescholen, universiteiten, bibliotheken, jeugdhuisen, tweedehandswinkels, makerspaces, fablabs ...

TIP

Gebruik QR-codes die linken naar je Instagram of een online inschrijfformulier. Dat kun je makkelijk met een gratis online tool zoals www.qrcodecreator.com

Via jeugdwerk en jongerenwerkingen

Werk samen met organisaties die dagelijks met jongeren in contact staan. Zij kennen hun doelgroep, spreken hun taal en kunnen helpen bij de werving, begeleiding en drempelverlaging. Klop aan bij:

- **STE(A)M-organisaties:** organiseren activiteiten om jongeren warm te maken voor wetenschap en techniek. Je vindt er heel wat op: www.vlaio.be/nl/vlaio-netwerk/stemvlaio/stem-de-vrije-tijd/erken-de-stem-academies-2024
- **Fablabs en Makerspaces.** Je vindt er op: www.sites.google.com/decreatievestem.be/gentse-makerspaces/belgische-makerspaces
- **Jeugdhuisen**
- **Jeugddienst** van de gemeente
- **Jeugdbewegingen** zoals JNM, Scouts&Gidsen, Chiro, KSA, KAJ, KLJ,...
- **Jongerenwerkingen** zoals JES, Uit De Marge, Vzw Jong, Kras, ...

TIP

Zoek naar een activiteit die **ook voor jongeren waardevol** is: een leermoment, een podium of een project waar ze zelf initiatief in kunnen nemen. Zo wordt het Repair Café een gedeeld project, niet enkel een uitnodiging.

Stel geen kant-en-klaar plan voor, maar vertrek met een **open vraag** zoals: "Hoe kunnen we samen iets op poten zetten rond repareren en duurzaamheid met jongeren?"

Onderwijs als partner: stages & projecten

Jongeren kunnen heel wat dingen leren door aan een Repair Café mee te werken: events organiseren, communiceren (promotie of een filmpje maken, reportage of verslag maken tijdens het Repair Café), STE(A)M-vaardigheden ontwikkelen, vrijwilligerswerk, kritisch nadenken over product-ontwerp ...

Scholen kunnen dus interessante partners zijn om jongeren te betrekken. Denk aan:

- Stages, eindwerken of projectweken in het secundair in het kader van PAV, burgerschaps-educatie, duurzaamheid, STE(A)M-onderwijs, technische richtingen, duaal leren of deeltijds onderwijs ...
- Integratie-opdrachten binnen OKAN-onderwijs
- Stages, eindwerken, projecten in hoger onderwijsopleidingen zoals sociaal werk, ingenieurswetenschappen ...

Interessante personen om aan te spreken in secundaire scholen zijn zorgcoördinatoren, STE(A)M-coördinatoren, technieklerkrachten, leerkrachten PAV. In het hoger onderwijs kun je op zoek gaan naar stagecoördinatoren, opleidingsverantwoordelijken of docenten van specifieke vakken.

"BINNENRAKEN IN EEN SCHOOL LUKT HET MAKKELIJKST VIA EEN PERSOONLIJK CONTACT."

Binnenraken in een school lukt het makkelijkst via een persoonlijk contact. Is er iemand van je vrijwilligers die (klein)kinderen heeft en kan navragen wie van de school je best aanspreekt?

Gebruik een presentatie om je Repair Café voor te stellen. Inspireer je op de presentatie die Gents Milieufrent hiervoor maakte. Je vindt de link in de brochure 'Jongeren bereiken met je Repair Café' op www.repairshare.be/toolkits/organisatoren/repair-cafes

Verwijs naar scholen die al met Repair Cafés samenwerkten, zoals de [Middenschool in Tessenderlo](#), het [Bernarduscollege in Oudenaarde](#), de [Thomas More Hogeschool in Geel](#).

Voor een projectweek kunnen scholen ook aan de slag met het gratis downloadbaar lesmateriaal op de site van Repair&Share: www.repairshare.be/toolkits/leerkrachten

Vertel STE(A)M-leerkrachten dat je korte onderzoeksvragen je in de Repair Café activiteiten met jongeren kunt inbouwen, zoals 'welk materiaal is het meest duurzaam?' of 'hoe kan je het design verbeteren?' Zo maak je duidelijk dat je aansluit bij het onderzoekend leren uit het STE(A)M-onderwijs.

JONGE VRIJWILLIGERS BEHOUDEN

Jongeren overtuigen om mee te doen is één ding — ze blijvend engageren is iets anders. Jongeren zijn nieuwsgierig, energiek, maar ook snel weer weg als ze zich niet betrokken of gehoord voelen. De sleutel tot langdurig engagement? Vertrouwen, waardering, flexibiliteit en een goede dosis plezier.

Laat jongeren meedenken en meebeslissen

Jongeren willen niet enkel uitvoerend werk doen. Ze willen mee hun stempel drukken. Vraag naar hun ideeën en neem ze mee. Wanneer jongeren samen met andere vrijwilligers een Repair Café helpen vormgeven voelen ze: dit is ook van mij. Dat verhoogt hun betrokkenheid én creativiteit.

Je kunt vragen stellen als: “Hoe kunnen we het Repair Café gezelliger maken?” “Welke herstellingen vind je leuk?” “Hoe zou jij anderen aanspreken?” “Wat zou jij anders aanpakken?”

Laat jongeren iets creëren, bv TikTok, een infostand, een repair challenge of uitdaging, een activiteit voor kinderen,... Inspiratie vind je op p.17.

Bied groeikansen en feedback

Laat jongeren weten wat ze goed doen. Geef positieve, oprechte en concrete feedback. Zeg niet alleen “Goed gedaan”, maar benoem concreet wat er goed ging: “Je legde dat duidelijk uit aan de bezoeker” of “Je zocht zelfstandig een oplossing, knap!” Vraag ook hen naar hun mening. Zo voelen ze zich gewaardeerd en geef je ruimte voor groei — aan hen én aan je organisatie.

Verwacht niet dat jongeren vanaf dag één alles kunnen. Geef hen vertrouwen om te leren, fouten te maken en zich te ontwikkelen. Moedig hen aan om nieuwe dingen te proberen. Je toont zo waardering en bouwt aan hun zelfvertrouwen.

Koppel jongeren in het begin aan een buddy. Een ervaren vrijwilliger kan jongeren wegwijs maken en begeleiden tijdens het repareren of onthaal. Zo voelen ze zich niet alleen en leren ze sneller bij.

Bouw af en toe een reflectiemoment in waarbij jongeren vertellen wat ze geleerd hebben, bijvoorbeeld met een logboek of korte presentatie over hun reparatieproject. Dit versterkt onderzoekend leren en eigenaarschap.

Maak het flexibel en haalbaar

Jongeren hebben vaak een drukke agenda: school, werk, sociaal leven. Maak daarom duidelijke, flexibele afspraken. Laat toe dat ze per editie, onregelmatig of per project meedoen. Gebruik bijvoorbeeld een online inschrijfformulier zoals een Google-Form of -Spreadsheet of WhatsApp-groepje om beschikbaarheden te coördineren.

Toon waardering, ook informeel

Een bedankje na afloop, een Repair Café-badge, een toffe vrijwilligerslunch of zelfs een simpel Instagram-verhaal waarin je hen tagt — het zijn kleine gebaren die veel betekenen. Overweeg ook een attest of aanbeveling voor hun cv of schooldossier.

© Yves Coussement

ACTIVITEITEN SPECIAAL VOOR JONGEREN

Het kan helpen om af en toe een activiteit te organiseren die **speciaal op jongeren gericht is**. Gebruik dit om jongeren te laten proeven van het Repair Café. Nodig ze nadien uit om mee te denken, vaker deel te nemen, of hun eigen editie te organiseren. Enkele voorbeelden van mogelijke activiteiten:

Jongeren Repair Café

Organiseer een Repair Café gerund door jongeren, met jonge herstelleraan de tafels en een eigen aanpak. Laat hen de playlist kiezen, de inkleeding bepalen en de communicatie mee vormgeven. Nodig ook hun vrienden en familie uit als bezoekers. Dit werkt goed in samenwerking met een jeugdhuis of school.

Fix & Create: herstel en customiseer

Combineer herstellen met creatieve expressie. Zo spreek je ook artistieke en modebewuste jongeren aan. Voorzie bijvoorbeeld workshops als "pimp je kleren", "customize je fiets", "maak je eigen lamp uit e-waste", "upgrade een toestel met LED's of sensoren".

Fix & Chill

Organiseer een repair-activiteit met randanimatie die jongeren leuk vinden, zoals: live muziek, een open mic, een DJ, een pizza-corner... Dit werkt goed in samenwerking met een jeugdhuis of cultuurcentrum.

Repair-workshop op school of in de jeugdwerking

Ga naar de jongeren toe in plaats van andersom. Een korte introductie tot solderen, fietsherstel of een "challenge" zoals "repareer dit in 20 minuten" zorgt voor een leuke en leerzame eerste ervaring.

Inspiratie- en voorbeeldmateriaal voor repair workshops

De workshopreeks Repair Kids van Boomerang vzw is gericht op kinderen, maar bevat ook opdrachten die bruikbaar zijn voor jongeren. Meer info in de brochure 'Jongeren bereiken met je Repair Café' op www.repairshare.be/toolkits/organisatoren/repair-cafes

De brochure 'Génération Réparation' van ADEME beschrijft workshops waarin je jongeren leert (de)monteren en analyseren (Franstalig): www.generationreparation.com/le-guide-pedagogique

Handleiding van de Boulder U-Fixit clinic voor een workshop waarin jongeren een lamp leren herstellen (Engelstalig): www.cultureofrepair.org/teaching-lamp-repair-kit

Handleiding van Rediscovery Centre voor een workshop kleding repareren (Engelstalig): www.rediscovercenter.org/mending-workshop-tips

Handleiding, tips en communicatiemateriaal van Repair&Share voor het organiseren van een Repair Café op school: www.repairshare.be/toolkits/leerkrachten/organiseer-een-repair-cafe-op-school

Brochure van Repair&Share met inspirerende voorbeelden van Repair Cafés die kinderen of jongeren betrekken: www.repairshare.be/wp-content/uploads/2023/11/jongeren-bereiken-met-je-repair-cafe.pdf

Ideeën voor Repair Challenges: www.repairshare.be/toolkits/leerkrachten/geef-een-lesopdracht-over-recht-op-repareren

DO'S AND DON'TS

Jongeren zoeken betekenis, willen leren, en werken graag samen aan iets dat ertoe doet. Als Repair Café heb je dus veel in huis wat hen aanspreekt. Het is vooral de kunst om dat helder en aantrekkelijk over te brengen. We herhalen nog even de belangrijkste do's en don'ts:

🚫 Don'ts

Weinig inzetten op sociale media

Vragen om "mee te helpen" zonder duidelijke rol

Enkel uitvoerende taken geven

Te veel praten, te weinig doen

Jongeren behandelen als 'de jeugd'

Vragen om lang op voorhand te bevestigen

Lange mails schrijven

Alles zelf uitzoeken

👍 Do's

Actieve Instagram/YouTube/TikTok met visuele content die jongeren aanspreekt

Werven met concrete, afgebakende opdrachten

Inspraak en verantwoordelijkheid geven

Vanaf het begin actiegerichtes taken geven

Jongeren aanspreken als gelijkwaardige vrijwilligers die erbij horen

Flexibel en kort engagement toelaten

Korte en heldere afspraken, reminders via WhatsApp of Signal

Samenwerken met jongerenorganisaties of scholen

REPAIR & SHARE

Deze gids is samengesteld door Repair&Share,
met steun van Siemens Caring Hands Belgium,
beheerd door de Koning Boudewijnstichting

Met dank aan STEAMHive voor hun input en feedback.

2025